

rekenkamer Lelystad

Jaarverslag 2013

Rekenkamer Lelystad
Datum: 10 maart 2014

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	1
2.	Onderzoeken in 2013.....	2
	Rekenkamerbrief kernvariabelen grondexploitaties.	2
	Onderzoek informatierelatie college – raad: van feiten naar informatie.	3
	Onderzoek beheer en onderhoud van de openbare ruimte.	4
	Quick scan actieve openbaarmaking en open data.	5
	Quick scan wet HOF, schatkistbankieren en BTW-compensatiefonds.....	6
	Gezamenlijk onderzoek naar HVC.	7
	Quick scan verbonden partijen.	8
3.	Opvolging eerdere rekenkameronderzoeken.....	9
	Onderzoek subsidies: ‘sturen of schaven’.	9
	Onderzoek kwaliteit raadsvoorstellen: ‘u kan me nog meer vertellen’	11
4.	Overige activiteiten van de rekenkamer in 2013	12
5.	Begroting en realisatie over 2013	14
6.	Tot slot.....	15

1. Inleiding

De rekenkamer heeft tot doel de gemeenteraad van Lelystad te ondersteunen bij zijn kaderstellende en controlerende taak. Ze neemt hierbij een onafhankelijke positie in. Jaarlijks stelt de rekenkamer Lelystad een onderzoeksprogramma op. Hierin zijn de te onderzoeken onderwerpen voor dat jaar opgenomen. Het onderzoeksprogramma 2013-2014 is bij brief van 11 april 2013 ter informatie aan raad, college en directie gestuurd. Met dit jaarverslag legt de rekenkamer Lelystad verantwoording af over de uitvoering van dit programma in 2013.

Dit jaarverslag is in eerste instantie bedoeld voor de Lelystadse gemeenteraad. Het wordt echter ook ter informatie aan het college en aan de directie van de gemeente Lelystad gezonden. De rekenkamer zal dit jaarverslag voor publieke verantwoording ook op haar website publiceren. Voor de geplande onderzoeken in 2014 verwijst de rekenkamer naar het onderzoeksprogramma 2014 – 2015 (www.lelystad.nl/rekenkamer).

Samenvatting

De rekenkamer heeft in 2013 de rekenkamerbrief naar de kernvariabelen grondexploitaties Lelystad afgerond. De rekenkamer Lelystad heeft, om onderzoekstechnische redenen, de focus van het onderzoek 'Van feiten naar informatie' verlegd naar een onderzoek naar Open Data. Dit heeft geleid tot het onderzoek naar 'actieve openbaarmaking en open data'. De onderzoeken naar openbare ruimte, open data, HVC, wet HOF en verbonden partijen zijn alle gestart in 2013. Deze onderzoeken worden alle na de gemeenteraadsverkiezingen in 2014 gepubliceerd.

Samenstelling en werkwijze rekenkamer

De rekenkamer Lelystad bestond in 2013 uit :

- Robert Douma (voorzitter),
- Ing Yoe Tan (lid) en
- Iris Koopmans (lid).

De rekenkamer Lelystad wordt ondersteund door Patricia Nieuwenhuis (secretaris) en Jacqueline Loosman (secretaresse).

Evenals voorgaande jaren is elk onderzoek begeleid door twee leden van de rekenkamer. Het lid dat niet tot de begeleidingsgroep behoort fungeert als 'derde lezer'. Op deze manier wil de rekenkamer Lelystad de kwaliteit van haar onderzoeksrapporten bevorderen.

2. Onderzoeken in 2013

Afgerond in 2013

De rekenkamer heeft zich in 2013 bezig gehouden met zeven onderzoeksonderwerpen. Om deze ook in 2013 alle af te ronden bleek erg ambitieus. Eén onderzoeksrapportage is in 2013 gepubliceerd: de rekenkamerbrief naar de kernvariabelen grondexploitaties Lelystad. De rekenkamer heeft verder vijf onderzoeken opgestart in 2013. Deze onderzoeken zijn vertraagd, ondanks alle inspanningen van de rekenkamer en de ingehuurde onderzoekers. Soms door onvoorziene omstandigheden, maar meestal door knelpunten gedurende de uitvoering van de onderzoeken. Een belangrijke factor bij deze achterstanden was het knelpunt van de informatiepositie van de rekenkamer Lelystad.

Rekenkamerbrief kernvariabelen grondexploitaties.

Het kan lastig zijn voor raadsleden gevoel te krijgen bij de grondexploitaties van de gemeente. Velen vinden het een ingewikkeld en specialistisch onderwerp. Tegelijkertijd loopt de gemeente vaak risico's met grondexploitaties. En er is meestal ook veel

geld mee gemoeid. De rekenkamer Rotterdam heeft daarom kernvariabelen voor grondexploitaties ontwikkeld. Deze zijn bedoeld als een soort 'dashboard' met een beperkt aantal kengetallen. Deze kengetallen moeten snel inzicht geven in de stand van zaken van de grondexploitaties.

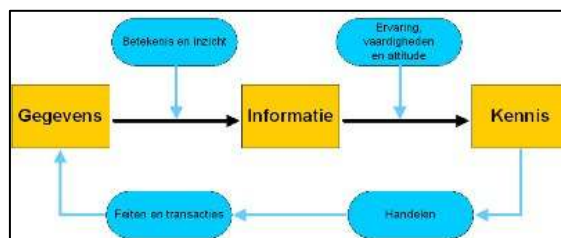
Mede gezien de actualiteit van grondbeleid en grondexploitaties, wilde de rekenkamer Lelystad deze informatie graag delen met de raad. De rekenkamer wilde daarbij ook graag informatie geven over de stand van zaken in Lelystad. Daarom heeft de rekenkamer de medewerkers van het grondbedrijf gevraagd de Lelystadse situatie in kaart te brengen aan de hand van de Rotterdamse kernvariabelen.

De rekenkamer Lelystad heeft onder andere deze informatie samengevat in een rekenkamerbrief. Bij deze rekenkamerbrief is een toelichting op de Lelystadse kengetallen en het gebruikte Rotterdamse model bijgevoegd. Voor de volledigheid heeft de rekenkamer in de bijlagen achtergrondinformatie opgenomen zoals een inleiding op grondbeleid, een samenvatting van de Lelystadse beleidsuitgangspunten en samenvattingen van onze eerdere rekenkameronderzoeken naar grondbeleid en woningbouwprogramma.

De rekenkamerbrief kernvariabelen grondexploitaties is op 1 oktober 2013 ter informatie gezonden aan raad, college en directie van de gemeente Lelystad.

Onderzoek Van feiten naar informatie.

Het werk van een raadslid bestaat uit het verzamelen, verwerken, wegen en produceren van informatie. De informatie die zij krijgen, kan op verschillende momenten van het besluitvormingsproces belangrijk zijn. Bijvoorbeeld bij de agendavorming, besluitvorming, uitvoering en evaluatie van beleid. Raad en college hebben dus bruikbare, objectieve en evenwichtige informatie nodig. Zonder kunnen ze geen goede besluiten nemen. Informatie en politiek zijn vergaand met elkaar vervlochten. In het openbaar bestuur is het belangrijk om kennis, ideeën en nieuwe inzichten te combineren. Er is dan ook een positief verband tussen het hebben van toegang tot informatie en het verwezenlijken van maatschappelijk nut. De informatiebronnen van een raadslid of wethouder zijn in belangrijke mate bepalend voor diens politieke doeltreffendheid en overtuigingskracht. Het doel van dit onderzoek was onder meer het verkrijgen van inzicht in de informatierelatie tussen college en raad. Het was bedoeld als verdieping van het rekenkameronderzoek naar de raadsvoorstellen ('u kan me nog meer vertellen').

In de onderzoeksfase bleek dat er knelpunten waren bij de praktische uitvoerbaarheid van dit onderzoek. Onder andere daardoor verminderde gaandeweg het draagvlak – daarmee de bruikbaarheid - voor dit onderzoek. Uiteindelijk heeft de rekenkamer Lelystad dit onderzoek in zijn toenmalige opzet voortijdig gestopt. De rekenkamer Lelystad heeft vervolgens de focus van het onderzoek verlegd. Dit heeft uiteindelijk geleid tot het onderzoek naar 'Actieve openbaarmaking en open data'. De rekenkamer Lelystad beraad zich op het uitbrengen van een rekenkamerbrief over de wetenschappelijke theorieën achter het onderzoek 'van feiten naar informatie'.

De zakelijke afwikkeling van dit onderzoek heeft aan het licht gebracht, dat er een omissie was in de algemene inkoopvoorwaarden van de gemeente Lelystad. Dit zorgde ervoor dat de financiële afwikkeling van het onderzoek uiteindelijk duurder uitviel dan aanvankelijk kon worden voorzien. De rekenkamer Lelystad heeft deze omissie in overleg met de inkoopcoach voor toekomstige overeenkomsten met externen hersteld in haar contractstukken. De algemene inkoopvoorwaarden van de gemeente Lelystad moeten nog worden aangepast. De rekenkamer heeft hiervoor een suggestie gedaan aan de inkoopcoach van de gemeente Lelystad.

Te continueren in 2014

De rekenkamer heeft vijf nieuwe onderzoeken gestart in 2013, die na de gemeenteraadsverkiezingen van 2014 zullen worden gepubliceerd.

Onderzoek beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

De rekenkamer Lelystad is op 4 juli 2013 gestart met haar onderzoek naar het beheer en onderhoud van de openbare ruimte in Lelystad. De manier waarop de gemeente Lelystad het beheer en onderhoud van de openbare ruimte uitvoert, is belangrijk voor alle inwoners van de stad. Inwoners hebben direct profijt van een leefomgeving die schoon, heel en veilig is.

De grondleggers van Lelystad hebben in het verleden bewust gekozen voor veel openbare ruimte in de stad. Onderhoud en beheer van de openbare ruimte is een belangrijke kerntaak van de gemeente. Er gaat veel geld in om. In 2013 heeft de gemeente Lelystad ongeveer twaalf procent van de totale begroting hiervoor begroot. Met het beheer en onderhoud van de openbare ruimte kunnen ook belangrijke (financiële) risico's gemoeid zijn. Daarbij komt: mogelijke bezuinigingen in de (nabije) toekomst, kunnen leiden tot een ander beleid op beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

De rekenkamer wil met dit onderzoek achterhalen of de verwachte resultaten van beleid worden bereikt. Ook wil de rekenkamer weten hoe de inwoners van de stad het beheer en onderhoud van de openbare ruimte in hun eigen wijk ervaren. De rekenkamer heeft daarom per wijk geïnventariseerd wat inwoners belangrijk vinden, waarover inwoners tevreden en minder tevreden zijn en waar onderhoud meer en minder noodzakelijk is. Een ander belangrijk onderdeel van het onderzoek is een vergelijking met andere gemeenten.

Dit onderzoek heeft enige vertraging opgelopen in de onderzoeksfase. Gedurende het onderzoeksproces is steeds nieuwe informatie aangeleverd voor het onderzoeksdossier. Het bleek ook lastig tijdig de benodigde interviews met bestuurders te plannen. Het organiseren van een bijeenkomst met inwoners had meer voeten in de aarde, dan aanvankelijk verwacht. Uiteindelijk is om praktische redenen gekozen voor een andere insteek voor het gesprek met de inwoners.

Het onderzoek naar de openbare ruimte is eind 2013 in de rapportagefase en het is de bedoeling dat dit onderzoek in het tweede kwartaal van 2014 gereed is.

Quick scan actieve openbaarmaking en open data.

De rekenkamer Lelystad is op 30 juli 2013 gestart met haar quick scan actieve openbaarmaking en open data in de gemeente Lelystad. De Wet openbaarheid bestuur bepaalt dat alle overheidsinformatie in principe openbaar is. De wet kent ook een aantal uitzonderingen op deze regel.

De raad voor het openbaar bestuur vindt, dat de overheid veel meer informatie actief openbaar moet maken dan ze nu doet. En dan niet alleen basisinformatie zoals wetten, voorschriften en verordeningen. Maar ook belangrijke informatie over beleidsvoorbereiding, besluitvorming, uitvoering en evaluatie. Actieve openbaarheid is dat de (lokale) overheid uit eigen beweging informatie geeft aan haar inwoners. Een vorm van actieve openbaarmaking is het beschikbaar stellen van zogenaamde 'open data' van de overheid. Dit lijkt gunstig voor het bevorderen van actieve openbaarmaking. Tegelijkertijd staat openbaarheid juist vaak weer onder druk. De manier waarop de gemeente Lelystad vorm geeft aan actieve openbaarmaking is belangrijk voor alle inwoners van de stad.

De rekenkamer wil met dit onderzoek achterhalen hoe de gemeente Lelystad tot nu toe vorm heeft gegeven aan actieve openbaarheid en open data. Een ander belangrijk onderdeel van het onderzoek is het beschrijven van actuele ontwikkelingen op het gebied van actieve openbaarmaking en open data.

Dit onderzoek heeft enige vertraging opgelopen in de onderzoeksfase. Dit onderzoek is gestart als een evaluatieonderzoek. Vrij vroeg in het onderzoeksproces bleek dat een evaluatie minder opportuun zou zijn, omdat het in dit geval om een - voor Lelystad - vrij nieuw beleidsterrein ging. De rekenkamer heeft daarop besloten het onderzoek om te buigen van een evaluatief onderzoek, naar een informatieve en toekomstgerichte procesbegeleiding. Dit is vormgegeven met een drietal achtereenvolgende kringgesprekken met respectievelijk de ambtelijke organisatie, de bestuurder en fractieleden. Het bleek lastig draagvlak te krijgen voor de verslaglegging van het eerste kringgesprek. Daardoor vertraagden ook de daaropvolgende kringgesprekken met de portefeuillehouder en de fractieleden. Uiteindelijk is de rekenkamer in overleg met de gemeentesecretaris erin geslaagd hierover afspraken te maken. Dit had wel tot gevolg dat tot laat in onderzoeksproces nieuwe informatie is toegevoegd aan het onderzoeksdossier.

De quick scan naar actieve openbaarmaking en open data is eind 2013 in de rapportagefase en het is de bedoeling dat dit onderzoek in het tweede kwartaal van 2014 gereed is.

Quick scan wet HOF, schatkistbankieren en BTW-compensatiefonds.

De rekenkamer Lelystad is op 30 juli 2013 ook van start gegaan met haar quick scan naar de voorbereidingen op de wet HOF, schatkistbankieren en de wijzigingen van het BTW-compensatiefonds in de gemeente Lelystad. Het kabinet heeft de Nederlandse gemeenten een aantal maatregelen in het vooruitzicht gesteld, die grote gevolgen kunnen hebben voor het zelfbestuur en de slagvaardigheid van gemeenten: de wet houdbare overheidsfinanciën (wet HOF), het schatkistbankieren en de plannen met het BTW compensatiefonds. Deze maatregelen op zich zullen naar verwachting al grote invloed hebben op de financiën van de gemeente. Tel daarbij op dat het Rijk in de toekomst veel taken wil overhevelen naar gemeenten, maar tegelijkertijd bezuinigt. Er komt dus veel op de gemeente Lelystad af de komende tijd.

Hoe deze maatregelen precies zullen uitpakken voor gemeenten is nog niet helemaal duidelijk. Het kabinet moet over een aantal zaken nog beslissingen nemen. Maar het is wel belangrijk dat de gemeente Lelystad zich alvast voorbereidt. De wet HOF kan de mogelijkheden van de gemeente om te investeren fors beperken. Dat kan de uitvoering van bijvoorbeeld grote projecten vertragen. Ook moet de gemeente aan regels gaan voldoen voor de hoeveelheid schulden die zij maakt. Schatkistbankieren betekent, dat de gemeente haar tegoeden verplicht bij het Rijk moet onderbrengen. Waarschijnlijk tegen een lagere rente. Door de bezuinigingen op en beperkingen van het BTW compensatiefonds, kan de gemeente misschien niet meer alle betaalde BTW terugkrijgen. Werkgeversorganisaties vrezen dat de maatregelen van het kabinet kunnen leiden tot lastenverzwaringen voor de inwoners. Er is dus een groot financieel en maatschappelijk belang gemoeid met dit onderwerp.

De rekenkamer Lelystad wil onderzoeken wat de wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF), het verplicht schatkistbankieren en wijzigingen op het gebied van het BTW compensatiefonds precies inhouden. Ook wil de rekenkamer weten welke gevolgen de gemeente Lelystad naar verwachting hiervan kan ondervinden. Daarnaast wil de rekenkamer inzicht geven in de manier waarop andere gemeenten inspelen op deze nieuwe ontwikkelingen.

De start van dit onderzoek raakte vanwege de vakantieperiode enigszins vertraagd. Ook was het gedurende het verkrijgen van de benodigde (cijfermatige) informatie soms wat bewerkelijk. Dit had tot gevolg dat tot laat in onderzoeksproces nieuwe informatie is toegevoegd aan het onderzoeksdossier. Het afnemen van interviews verliep daarentegen vlot.

De quick scan naar de voorbereidingen op de wet HOF, schatkistbankieren en de wijzigingen van het BTW-compensatiefonds in de ge-

meente Lelystad is eind 2013 in de rapportagefase. Het is de bedoeling dat dit onderzoek in het tweede kwartaal van 2014 gereed is.

Gezamenlijk onderzoek naar HVC.

In 1991 is de N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC) opgericht. HVC is eigendom van 48 gemeenten en 6 waterschappen. Ook de gemeente Lelystad is een van de aandeelhouders van HVC. De onderneming heeft zich in de afgelopen jaren ontwikkeld van een afvalverbrandingsinstallatie tot een overheidsbedrijf dat zich ook richt op

duurzame be- en verwerking van afvalstoffen, productie van herbruikbare grondstoffen en de productie van duurzame energie uit afval, biomassa, zon en wind. HVC heeft een strategie gekozen die ertoe heeft geleid dat de onderneming de afgelopen jaren diverse commerciële initiatieven heeft ontplooid. Bijvoorbeeld

de bouw en exploitatie van biovergistingsinstallaties, een sorteerinstallatie, slibverwerkingsinstallaties en deelnemingen in projecten en organisaties op het gebied van zonne- en windenergie. Daarmee is ook het risicoprofiel van de onderneming gewijzigd. In het verleden waren zowel de exploitatie van HVC als afvalverbrandingsinstallatie als de tarieven voor de afvalverwerking kostendekkend. De continuïteit op langere termijn was door de leveringsplicht van gemeenten voor een groot deel gewaarborgd. Nu zijn de financiële rentabiliteit en continuïteit van de diverse economische activiteiten van HVC steeds meer afhankelijk van investeringsbeslissingen van het management en de algemene economische marktontwikkelingen. Het overgrote deel van de activiteiten van HVC is gefinancierd met geleend geld. In een (ballotage)overeenkomst is vastgelegd dat de aandeelhouders (gemeenten) garant staan voor de aflossing van deze leningen. HVC heeft eind 2012 een vreemd vermogen van bijna € 1 miljard.

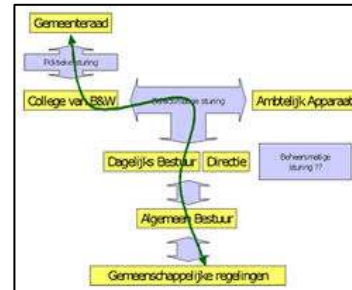
In oktober 2013 is een gemeenschappelijk onderzoek van start gegaan waaraan 19 lokale rekenkamer(commissie)s deelnemen. De rekenkamer Lelystad neemt ook deel aan dit onderzoek. Door deelname aan dit onderzoek wil de rekenkamer Lelystad de Lelystadse raad inzicht verschaffen in de sturingsrelatie tussen gemeenten en de HVC op het gebied van gemeentelijke taken en commerciële activiteiten, besluitvorming, risico's, risicobeheersing en verantwoording. De rekenkamer is in oktober 2013 aangehaakt bij dit gezamenlijke onderzoek naar de HVC.

Het onderzoek is eind 2013 / begin 2014 in de rapportagefase. Het is de bedoeling dat de rapportage over dit onderzoek na de gemeenteraadsverkiezingen in 2014 wordt gepubliceerd.

Quick scan verbonden partijen.

Er gaat de komende jaren veel veranderen in het sociaal domein. De inhoud en consequenties van die veranderingen zijn op dit moment nog niet altijd duidelijk. De verwachting is dat gemeenten in de nabije toekomst vaker samenwerkingsverbanden aan zullen gaan met publieke en private partners om (nieuwe) taken en ingewikkelde opgaven in het sociale domein vorm te geven.

Dat brengt naast voordelen ook dilemma's met zich mee. Gemeenten worstelen vaak met de verschillende rollen die zij hebben en met de afstand tot de verbonden partij. Bovendien is de relatie van de gemeente met externe partijen in de dagelijkse praktijk voor de gemeenteraad meestal weinig zichtbaar. Immers, verbonden partijen houden zich bezig met de uitvoering en dat is de verantwoordelijkheid van het college.

De raad komt pas aan bod op het moment dat nieuwe taken bij een externe partij worden neergelegd. Of wanneer aanvullend budget noodzakelijk is vanwege exploitatietekorten, onvoorziene uitgaven of een dreigend faillissement. Om grip te krijgen op verbonden partijen, moet de raad vóór het aangaan van dergelijke verplichtingen sturen.

De rekenkamer Lelystad wil de raad hierbij ondersteunen door een secundaire analyse uit te voeren naar ander (rekenkamer)onderzoek en overige (wetenschappelijke) literatuur op het gebied van verbonden partijen. Dit onderzoek moet leiden tot een overzicht van overwegingen en aandachtspunten, waar de raad rekening mee kan houden bij het overdragen van taken en / of het aangaan van relaties met verbonden partijen, c.q. bij het verlengen, vernieuwen of aanpassen van een relatie. In het onderzoek wordt een verband gelegd met de (huidige) plannen van de gemeente Lelystad op dat vlak. Daarvoor zal de rekenkamer onder andere ook kijken naar de eerste invulling van de vernieuwing op het sociale vlak door de gemeente Lelystad. Echter, er is nog zoveel beweging op dit punt dat het nu niet zinvol is om diepgaand onderzoek te doen. De rekenkamer beperkt zich daarom nu tot een quick scan.

De quick scan verbonden partijen is vlak voor het kerstreces van 2013 informeel van start gegaan. De formele aankondiging van het onderzoek vond plaats op 22 januari 2014. Het is de bedoeling dat dit onderzoek in het vlak na de gemeenteraadsverkiezingen van 2014 wordt gepubliceerd.

3. Opvolging eerdere rekenkameronderzoeken

Doorwerking van rekenkamerrapporten

De rekenkamer Lelystad heeft het afgelopen jaar met de commissie van de Rekening gesproken over de wijze waarop en de mate waarin overgenomen aanbevelingen van de rekenkamer worden opgevolgd en uitgevoerd: de doorwerking. Doorwerking is het gebruik van onderzoeksresultaten van rekenkameronderzoek bij de besluitvorming en het beleid. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt, dat het op zijn minst twee jaar kan duren voordat aanbevelingen echt kunnen doorwerken.

Hoe zijn de sinds 2012 overgenomen aanbevelingen tot nu toe uitgevoerd?

Op verzoek van de commissie van de Rekening heeft de rekenkamer Lelystad het college gevraagd inlichtingen te geven over de uitvoering van de raadsbesluiten over eerdere rekenkameronderzoeken. Het gaat specifiek om de rekenkamerrapporten, die nog niet op doorwerking door de rekenkamer zijn onderzocht:

- Kwaliteit raadsvoorstellen: ‘u kan me nog meer vertellen’.
- Subsidies: ‘sturen of schaven’.

Hieronder geeft de rekenkamer per onderzoek en per besluitpunt weer wat de voortgang is, zoals gerapporteerd door het college in het eerste kwartaal van 2014.

Onderzoek subsidies: ‘sturen of schaven’.

De rekenkamer Lelystad heeft op 24 oktober 2012 een rapport uitgebracht over het subsidiebeleid en de subsidieverstrekingen in de gemeente Lelystad. De rekenkamer concludeerde onder meer dat de gemeente Lelystad geen overzicht heeft van de verstrekte subsidies en onvoldoende zicht heeft op de resultaten en effecten van afzonderlijke subsidies. De beslissingen van de gemeente over het verstrekken, wijzigen of stoppen van subsidies worden in onvoldoende mate genomen op basis van de effectiviteit en de resultaten. Het evalueren van subsidie is des te meer van belang bij bezuinigingen. Als de gemeente onvoldoende zicht heeft op wat wel of niet werkt is het risico groot, dat maatschappelijk zinvolle activiteiten worden wegbezuinigd en minder zinvolle activiteiten ongemoeid blijven.

Op 12 februari 2013 heeft de raad het volgende besluit genomen over dit rekenkamerrapport

No.	Tekst besluitpunt	Terugkoppeling uitvoering
1.	Het subsidiebeleid centraal te verankeren in de beleidscyclus en in de planning- en control cyclus door in het jaarverslag en in de begroting een vaste paragraaf subsidies op te nemen waarin van alle subsidies een overzicht is opgenomen	Voorstel is om in elke beleidsnota een aparte evaluatieparagraaf op te nemen; net zoals een financiële paragraaf of een communicatieparagraaf ook onderdelen vormen van beleidsnota's. In de evaluatieparagraaf staat expliciet waarop de beleidsevaluatie zich zal richten. In ieder geval of de inter-

	van de subsidies van het afgelopen jaar en het huidige jaar en bij de begroting ook van het begrotingsjaar.	ventie, de maatregelen of de aanpak waar subsidie voor is verleend heeft bijgedragen aan het bereiken van één of meer beleidsdoelstellingen. Verstrekte bijdragen die geen subsidie zijn, zullen wel apart in het openbare subsidieregister worden vermeld en zullen uiteraard als onderdeel van het beleid worden geëvalueerd.
2.	Een beleidsnota over het subsidiebeleid aan de raad ter vaststelling voor te leggen, hierin toetsingscriteria voor het beoordelen van de evaluatie van subsidies op te nemen en het aantal subsidievormen te beperken.	In de praktijk is het SMART-formuleren van beleidsdoelstellingen niet altijd mogelijk. Maar het (nog) scherper toetsen op 'wat werkt en wat werkt niet!' wordt gezien als de opgave voor de komende jaren. Vanuit het perspectief van vermindering van bureaucratie moet een goede afweging worden gemaakt of aan elke verstrekte subsidie een directe koppeling van de belangrijkste beleidsdoelen en gewenste maatschappelijke effecten moet worden gemaakt.
3.	De belangrijkste beleidsdoelen en de gewenste maatschappelijke effecten SMART te formuleren en deze te koppelen aan elke verstrekte subsidie.	Er van uitgaande dat de raad om de twee jaar een evaluatie rapportage moet ontvangen, moet ermee rekening worden gehouden dat een subsidietraject voor een subsidie aan grotere instellingen bijna twee jaar in beslag neemt. Vervolgens dient de evaluatie van de doelmatigheid en doeltreffendheid plaats te vinden. Dit betekent dat alleen gerapporteerd kan worden over subsidies die minimaal twee jaar eerder aan de grotere instellingen zijn verleend. Los hiervan: de vraag of een subsidie doeltreffend is kan alleen worden beantwoord in het kader van de beleidsnota waar de betreffende subsidie onderdeel van is. Deze effectiviteitsvraag wordt in de beleidscyclus meegenomen. De vraag of een subsidie doelmatig is, is nagenoeg niet te beantwoorden.
4.	De evaluatie (op doelmatigheid en doeltreffendheid) van subsidieverstrekking een vast onderdeel te maken van de subsidiecyclus door in elk tweede jaar van een raadsperiode een evaluatierapport aan de raad voor te leggen over de doelmatigheid en doeltreffendheid van de verstrekte subsidies aan de grotere instellingen.	De invoering van het subsidieregister is in voorbereiding. De organisatie neemt zich voor in het register de verschillende stadia van het subsidietraject weer te geven. Het opnemen van een overzicht van de verleende subsidies in de begroting is volgens de organisatie in de praktijk niet te realiseren aangezien subsidies worden namelijk pas gedurende het begrotingsjaar verleend. Omdat bij het opstellen van de jaarrekening nog niet alle subsidies zijn vastgesteld, is in de jaarrekening alleen een overzicht van de in het betreffende jaar verleende subsidies mogelijk. De vastgestelde subsidies uit een bepaald jaar kunnen uiteindelijk wel via het subsidieregister worden geraadpleegd.
5.	Een openbaar subsidieregister aan te leggen.	
6.	Bij besluitvorming over verstrekken van of bezuinigen op subsidies expliciet de doelmatigheid en doeltreffendheid te betrekken.	

		<p>Kortom: momenteel worden de volgende maatregelen uitgevoerd of voorbereid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - In beleidsnota's standaard een evaluatieparagraaf op te nemen; - Een openbaar subsidieregister in te stellen; - In de jaarrekening als bijlage een overzicht op te nemen van de in het betreffende jaar verleende subsidies; - In de begroting als bijlage een meerjarenoverzicht (4 jaar) op te nemen van verleende en vastgestelde subsidies aan instellingen met een minimale subsidiedrempel > € 250.000); - In de programmabegroting een overzicht van de subsidiebudgetten (subsidieplafonds) op te nemen.
--	--	---

Onderzoek kwaliteit raadsvoorstellen: 'u kan me nog meer vertellen'.

De rekenkamer Lelystad 17 december 2012 een rapport uitgebracht over de kwaliteit van raadsvoorstellen in de gemeente Lelystad. De rekenkamer concludeert in dit rapport dat de kwaliteit van raadsvoorstellen op dit moment te wisselend is. Raadsleden kunnen op basis van alleen de raadsvoorstellen vaak onvoldoende hun kaderstellende en controlerende rol invullen. De raadsvoorstellen bieden meestal onvoldoende handvatten voor de politieke weging en besluitvorming. De rekenkamer doet vier aanbevelingen ter verbetering.

Op 9 april 2013 heeft de raad het volgende besluit genomen over dit rekenkamerrapport.

No.	Tekst besluitpunt	Terugkoppeling uitvoering
1.	Met het college de dialoog aan te gaan over de invulling van rollen, bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden tussen raad, college en organisatie.	In het kader van de uitwerking van het stappenplan 'Samenwerking raad en college' wordt gewerkt aan een voorstel voor een bestuursfilosofie. Het besluitvormingsproces van college en raad wordt digitaal gemaakt en belangrijke randvoorwaarden daarbij zijn vereenvoudiging maar tegelijkertijd ook, vooraan in het proces, borging van de kwaliteit en bruikbaarheid voor de raad. In datzelfde kader worden ook alle hulpmiddelen geactualiseerd en aangepast, e.e.a. conform het raadsbesluitpunt 4. Aandacht voor de verbetering van de kwaliteit van de raadsvoorstellen is een belangrijk, continu actiepoint in het besluitvormingsproces.
2.	Het college op te dragen de kwaliteit van raadsvoorstellen bestuurlijk en ambtelijk meer prioriteit te geven.	
3.	De hulpmiddelen van raadsvoorstellen en het bestuurlijke besluitvormingsproces periodiek te evalueren.	
4.	Het college op te dragen aan het format en de bijbehorende helpteksten een samenvatting en een beschouwing op beleidsalternatieven toe te voegen.	
5.	Van het college verbetervoorstellen tegemoet te zien.	

4. Overige activiteiten van de rekenkamer in 2013

Naast het doen van onderzoek verricht de rekenkamer andere activiteiten ter ondersteuning van het onderzoeksproces en de borging van de kwaliteit van rekenkameronderzoek.

Vergaderingen en overige werkvormen

In 2013 is de rekenkamer heeft negen keer vergaderd. Daarnaast heeft de rekenkamer drie maal in verschillende opzet beraadslaagd met (leden van) de gemeenteraad. De relevante data staan in het onderstaande overzicht.

Datum	Omschrijving
15 januari 2013	Reguliere vergadering rekenkamer.
11 februari 2013	Reguliere vergadering rekenkamer.
12 februari 2013	Beeldvormende sessie rapport 'U kan me nog meer vertellen (raadsvoorstellen)'.
12 maart 2013	Reguliere vergadering rekenkamer.
18 maart 2013	Afstemming met commissie van de Rekening.
19 maart 2013	Oordeelvormende sessie rapport 'U kan me nog meer vertellen (raadsvoorstellen)'.
11 april 2013	Open koffie over de rekenkamer.
25 april 2013	Reguliere vergadering rekenkamer.
13 mei 2013	Afstemming met commissie van de Rekening.
27 mei 2013	Reguliere vergadering rekenkamer
1 juli 2013	Reguliere vergadering rekenkamer.
3 september 2013	Reguliere vergadering rekenkamer.
7 oktober 2013	Reguliere vergadering rekenkamer.
7 oktober 2013	Afstemming met commissie van de Rekening.
9 december 2013	Reguliere vergadering rekenkamer
10 december 2013	Evaluatie met het college en de gemeentesecretaris.

Interne contacten

De rekenkamer heeft in diverse samenstellingen overleg gevoerd met de leden van de raadsfracties, collegeleden en vertegenwoordigers vanuit de ambtelijke organisatie. Deze contacten vormden telkens een waardevolle input voor het werk van de rekenkamer. In 2013 heeft de rekenkamer drie keer af mogen stemmen met de commissie van de Rekening. Dit jaar heeft de rekenkamer ook evaluatief overleg gehad met het college. Daarnaast zijn er in het kader van de uitgevoerde onderzoeken verschillende contacten geweest met individuele raad(sleden), leden van het college, gemeentesecretaris en diverse ambtenaren. De rekenkamer heeft kennis gemaakt met de onlangs aangetreden griffier. De voorzitter van de rekenkamer heeft met enige regelmaat informeel overleg met haar.

Externe contacten

De rekenkamer Lelystad volgt landelijke ontwikkelingen om haar kennis en expertise te verbeteren. Hierbij maakt zij ook gebruik van ervaringen van andere rekenkamers/-commissies. De Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissie (NVRR) biedt hiertoe een goede toegang biedt. De voorzitter van de rekenkamer Lelystad is tevens bestuurslid / penningmeester van de NVRR. Ieder jaar is een afvaardiging van de rekenkamer Lelystad op het jaarcongres van de NVRR aanwezig. De secretaris neemt deel aan de kring voor secretarissen en onderzoekers van de NVRR. Deze kring vergadert in principe vier maal per jaar. De Algemene Rekenkamer (AR) organiseert sinds 2010 bijeenkomsten om de samenwerking tussen de AR en de lokale rekenkamer(commissie)s te bevorderen. Ook daar is altijd een afvaardiging van de rekenkamer Lelystad aanwezig.

Kwaliteitszorg

Zowel de voorzitter als de secretaris van de rekenkamer Lelystad maken sinds najaar 2010 deel uit van de commissie kwaliteitszorg van de NVRR. Kwaliteit is binnen de vereniging een belangrijk thema. De commissie kwaliteitszorg levert daaraan een belangrijke bijdrage. Leidend principe bij de kwaliteitszorg in de vereniging is het faciliteren van lokaal maatwerk. De voorzitter en de secretaris van de rekenkamer Lelystad zijn beide trekker van team 'digitale kennisdeling van de NVRR. Dit team realiseert op dit moment een portaal voor het delen van kennis en informatie over rekenkameronderzoek en rekenkamer-aangelegenheden via de website van de NVRR. De voorzitter maakt daarnaast deel uit van het team dat het NVRR-congres organiseert. Deze directe betrokkenheid bij de beroepsvereniging, draagt bij aan de professionalisering en de vergroting van het netwerk van de rekenkamer Lelystad.

5. Begroting en realisatie over 2013

Realisatie budget 2013 rekenkamer

Omschrijving	Onderverdeling	Begroting 2013	Realisatie 2013	Saldo
Onkostenvergoeding leden	Vergoeding leden rekenkamer, inclusief vergoeding reis- en verblijfskosten.	€ 33.495,00	€ 35.279,00	€ 1.784,00-
Overige kosten	Kosten catering, lidmaatschap NVRR, vakliteratuur, telefoonkosten, reiskosten, etc.	€ 1.517,00	€ 1.791,50	€ 274,50-
Onderzoeken	Van feiten naar informatie		€ 10.500,00	€ 6.442,50
	Beheer en onderhoud openbare ruimte		€ 18.652,50	
	Wet HOF, schatkistbankieren, BTW-compensatiefonds	€ 10.000,00		
	Actieve openbaarmaking en open data	€ 61.005,00	€ 7.710,00	
	Rekenkamerbrief kernvariabelen grond-exploitaties		€ -	
	Gezamenlijk onderzoek HVC		€ 3.500,00	
	Verbonden partijen		€ 4.200,00	
Personeelskosten	Salariskosten incl. sociale lasten	€ 88.792,00	€ 92.352,00	€ 3.560,00-
Totaal 2013		€ 184.809,00	€ 183.985,00	€ 824,00

Uitgangspunten besteding budget rekenkamer

- De rekenkamer mag conform de verordening op de rekenkamer uitgaven doen ter hoogte van het totaalbudget. Het budget van de rekenkamer en de afzonderlijke posten zelf zijn verder niet geoormerkt.
- De leden van de rekenkamer ontvangen een vergoeding die is gebaseerd op de reguliere vergoeding voor raadsleden. De voorzitter ontvangt 80% van deze vergoeding en de leden 60%. In artikel 2, tweede lid, van het 'Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden' is bepaald dat de vergoeding voor raadsleden per 1 januari van elk jaar wordt herzien aan de hand van het indexcijfer CAO lonen overheid.
- Het budget voor onderzoeken en overige kosten van de rekenkamer is onder meer gebaseerd op outputafspraken met de commissie van de Rekening. De rekenkamer dient in principe jaarlijks twee grote en één klein onderzoek op te leveren.
- Het budget voor de personele ondersteuning van de rekenkamer is gebaseerd op 1 fte in schaal 12. Dit budget is in 2013 overschreden door extra administratieve inhuur. Op deze wijze kon tijd onder meer extra capaciteit vrijgemaakt worden voor het primaire proces van de rekenkamer (onderzoek en onderzoeksrapportage). Een voorbeeld hiervan is de rekenkamerbrief kernvariabelen grondexploitaties en de begeleiding van extra onderzoeken.

6. Tot slot

De rekenkamer Lelystad had de ambitie in 2013 verslag te doen over minstens drie onderzoeken. Ondanks het opstarten van vijf onderzoeken en het continueren van één onderzoek in 2013, is uiteindelijk alleen de rekenkamerbrief kernvariabelen grondexploitaties gepubliceerd. De overige onderzoeken zijn - ondanks alle inspanningen van de rekenkamer en de ingehuurde onderzoekers - vertraagd. Soms door onvoorziene omstandigheden, maar meestal door knelpunten gedurende de uitvoering van de onderzoeken.

De toenemende verslechtering van de informatiepositie van de rekenkamer binnen de organisatie van de gemeente Lelystad was in 2013 ook een belangrijke kwestie. De rekenkamer Lelystad heeft geprobeerd door (informele) dialoog met onder andere de bestuurder en de gemeentesecretaris oplossingen te vinden voor dit vraagstuk. Helaas bleken de standpunten te ver uiteen te liggen, om samen tot een vergelijk te kunnen komen. Uiteindelijk heeft de rekenkamer deze kwestie - met advies van de commissie van de Rekening - voorgelegd aan het presidium van de raad. De rekenkamer Lelystad hoopt en verwacht dat bemiddeling door de gemeenteraad uiteindelijk in 2014 zal leiden tot verbetering van de informatiepositie van de rekenkamer Lelystad.

De commissie van de Rekening heeft in de loop van 2013 aangegeven meer behoefte te hebben aan kortdurende onderzoeken en quick scans. Kortom: meer actuele onderzoeken met een kortere doorlooptijd en een beperkte focus. De rekenkamer Lelystad heeft zich tot het uiterste ingespannen aan deze wens te voldoen. Indien de commissie van de Rekening in de nieuwe samenstelling na de verkiezingen ook deze voorkeur heeft, zal de rekenkamer een concreet voorstel doen de huidige (prestatie)afspraken aan te passen.

In 2013 werd steeds meer bekend over de decentralisaties in het sociale domein. Volledige duidelijkheid is er echter nog steeds niet. Wel is duidelijk dat gemeenten steeds meer taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden krijgen en verhoudingsgewijs minder middelen om deze vorm te geven en uit te voeren. Door de decentralisaties zullen naar verwachting meer en grotere samenwerkingsverbanden ontstaan. De bevoegdheden van rekenkamers zijn bij samenwerkingsverbanden beperkt. In de huidige praktijk speelt dit al bij bijvoorbeeld de veiligheidsregio's en diverse gemeenschappelijke regelingen. Met nieuwe regionale samenwerkingsverbanden in het sociale domein neemt het controlegat in het horizontale toezicht toe. De Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK) heeft bij brief van 9 november 2013 aandacht gevraagd deze problematiek en gewezen op mogelijke oplossingen. De commissie voor de Rekening zal uw raad voorzien van een schriftelijk advies hierover.

De rekenkamer Lelystad dankt de raad, het college, de ambtelijke organisatie en de griffie hartelijk voor de samenwerking het afgelopen jaar. Daarnaast wil de rekenkamer in het bijzonder de commissie van de Rekening bedanken voor haar luisterend oor, haar adviezen en het plezierige contact.

De rekenkamer Lelystad,

Secretaris
P.B. Nieuwenhuis

Voorzitter
R.J.E. Douma